

Nr 544.

Av fröken **Elmén m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 103, angående anslag för budgetåret 1954/55 till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen den 19 februari 1954 (nr 103) angående anslag för budgetåret 1953/54 till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m. har Kungl. Maj:t i anslutning till departementschefens avstyrkande av skolöverstyrelsens förslag om uppdelning i vissa fall av klassavdelningar vid undervisning i hemkunskap helt bortsett från delningsförslaget och vid beräkningen av timbehovet för undervisningen i detta ämne tagit hänsyn endast till den väntade automatiska ökningen av antalet veckotimmar.

Enligt anmärkningar till timplanerna för rikets allmänna läroverk (1950: 60) kan skolöverstyrelsen medgiva, att årsklass eller avdelning av årsklass må, då antalet lärjungar, som deltaga i undervisningen, överstiger 16, uppdelas i två undervisningsavdelningar vid undervisningen i bland annat hushållsgöromål. I det för samtliga elever i klasserna 3⁴ eller 4⁵ av realskolan obligatoriska ämnet hemkunskap är emellertid uppdelning av årsklass eller avdelning av årsklass ej medgiven.

Skolöverstyrelsen har funnit, att det även för de elever, som icke deltaga i undervisningen i hushållsgöromål utan endast i hemkunskap, vore i hög grad behövt med en uppdelning efter samma principer som vid laborationer i t. ex. fysik och kemi, åtminstone vid undervisning i det avsnitt av ämnet, som skall omfatta kostlära, bostads- och hemvårdsfrågor samt klädvård. Med framhållande av att sådan undervisning, som fordrar att eleverna skola vara självverksamma, icke kan effektivt meddelas ett större elevantal än 16, samt att lokalerna för undervisning i hushållsgöromål, dit undervisningen i hemkunskap bör förläggas, ej heller äro beräknade för mer än 16 lärjungar, har överstyrelsen framlagt följande förslag.

”Om en del av eleverna i en klassavdelning icke deltaga i undervisning i hushållsgöromål, skola dessa undervisas för sig i hemkunskap under läsårets ena termin. Då antalet sådana elever i årsklass eller avdelning av årsklass överstiger 16, skola dessa efter medgivande av överstyrelsen kunna uppdelas på två undervisningsavdelningar. Liknande skall kunna ske under en av terminerna i hemkunskap, då undervisning i hushållsgöromål icke alls förekommer i klassen.”

Vid kostnadsberäkningen har skolöverstyrelsen för sådan uppdelning

räknat med en ökning av 200 veckotimmar utöver den automatiska ökningen för budgetåret 1954/55.

Undervisningen i hemkunskap är av utomordentlig betydelse, särskilt för det stora antal elever, som lämna skolan utan att ha deltagit i undervisningen i hushållsgöromål. För att eleverna skola få den avsedda praktiska nyttan av kurserna i hemkunskap är det emellertid nödvändigt, att undervisningen lägges laborationsmässigt och organiseras så, att vissa arbetsmoment kunna demonstreras och eleverna kunna få öva sig att utföra vissa handgrepp och praktiska sysslor, vilket allt förutsätter möjlighet till uppdelning i mindre grupper enligt ovan angivna principer.

Syftet med undervisningen i hemkunskap är icke enbart att meddela eleverna kunskap och övning i praktiska göromål. Av minst lika stor betydelse är, att deras reflexionsförmåga väckes och utvecklas och att tillfälle till diskussion beredes dem i anslutning till de praktiska övningarna. Den nära kontakt med eleverna, som är nödvändig för vinnande av dessa syften, kan icke uppnås, om grupperna äro för stora.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte *dels* fatta beslut om rätt att uppdelna klassavdelning vid undervisning i hemkunskap inom de allmänna läroverken i enlighet med skolöverstyrelsens ovan citerade förslag, *dels ock* bevilja härför erforderlig höjning av anslaget för budgetåret 1954/55 till avlöningar vid dessa läroverk.

Stockholm den 15 mars 1954.

Brita Elmén.

Ingrid Andrén.

Elsa Ewerlöf.
